ДЕПАРТАМЕНТ ЗА ИНФОРМАЦИЯ, КВАЛИФИКАЦИЯ И ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБРАЗОВАНИЕ ВАРНА

УТВЪРЖДАВАМ,
ДИРЕКТОР: .....
/ проф. д-р В. Кюркчийска /

Катедра: **Науки за образованието**

ПРОГРАМА
ЗА ПИСМЕН ИЗПИТ С УЧИТЕЛИ ПО **ГЕОГРАФИЯ И ИКОНОМИКА**
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА **ЧЕТВЪРТА** ПРОФЕСИОНАЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН

Програмата за писмения изпит съдържа два компонента - инвариантен модел и теми за прогимназиален и гимназиален етап.

Инвариантният модел на писмената работа показва нейната логическа структура, както и съдържанието на отделните компоненти. Те произтичат от основни положения в държавната образователна политика на този етап и свързаната с това учебна документация от актуални идеи и постановки в психологията, дидактиката, науката география, дидактиката на географията.

Структурата на инвариантния модел на разработване на темите за писмените разработки е следната:

1. Място на темата в системата на обучението в съответния клас – хоризонтални и вертикални връзки и взаимодействие.

2. Усвоени знания, умения и компетентности по темата преди нейното изучаване въз основа на анализ на учебни програми.

3. Учебно съдържание по темата:

3.1. Научен анализ на темата.

3.2. Методически анализ на темата.

3.2.1. Схематично представяне на логическата структура на учебния материал.

3.2.2. Анализ на учебния материал:

- брой и тематика на урочните единици;
- знания – система от понятия, закономерности, факти;
- начини за дейност – умения и ключови компетентности.

3.2.3. Мнение за съдържанието (съответствие с ДОС, обем, състав, значимост, достъпност и др.).

3.2.4. Ресурсно обезпечаване – учебник, географски карти, дигитални ресурси.

4. Аспекти на образователната технология по темата: типове уроци по темата, форми и методи на организация на процеса на обучение.

5. Контрол – варианти на контрол, методи и инструментариум.

ТЕМИ ПРОГИМНАЗИАЛЕН ЕТАП 5-7 КЛАС

1. Модел за изучаване на географското положение на избран континент.
2. Модел за изучаване на избран природен компонент на избран континент – релеф, климат, води.
3. Модел за изучаване на населението и политическата карта на избран континент.
4. Модел за изучаване на стопанството и страните на избран континент.
5. Модел за изучаване на географското положение и природата на България.
6. Модел за изучаване на населението на България.

ТЕМИ ГИМНАЗИАЛЕН ЕТАП 8-10 КЛАС

1. Модел за изучаване на избрана геосфера - литосфера, хидросфера, атмосфера.
2. Модел за изучаване на населението на света.
3. Модел за изучаване на избран сектор на световното стопанство – първичен, вторичен, третичен.
4. Модел за изучаване на избрани природни компоненти на България – релеф, полезни изкопаеми, климат, почви.
5. Модел за изучаване на избрани природни области в България – Дунавска равнина Старопланинскаобласт, Рило-Родопска област.
6. Модел за изучаване на избран сектор на стопанството на България – първичен, вторичен, третичен.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Василева, М. Методика на обучението по география – едно по-широко разбиране заметодите на обучение. УИ “ Св. Климент Охридски “, С. 2018.

2. Владева, Р. Съвременни аспекти на системата „Обучение по география“. УИ „Епископ Константин Преславски“, Шумен, 2016.

3. Владев, И., Р. Владева. В лабиринта на геоглобалните проблеми на XXI век - анализи и място в географското образование, 1 част, УИ „Епископ Константин Преславски“, Шумен, 2022.

4. Владева, Р., И. Владев. В лабиринта на геоглобалните проблеми на XXI век - анализи и място в географското образование, 2 част, УИ „Епископ Константин Преславски“, Шумен, 2023.

5. Дерменджиева, С., П. Събева, Б. Димитрова. География и образование. Методика наобучението по география I част, УИ „Св. св. Кирил и Методий”, В. Търново, 2010.

6. Дерменджиева, С., П. Събева, Б. Димитрова. Урокът по география, УИ „Св. св. Кирил иМетодий”, В. Търново, 2012.

7. Закон за предучилищното и училищното образование

8. Кръстев, Т., Св. Станкова. Природна география на континентите., Шумен, 2005, 2006.

9. Кръстев, Т., Св. Станкова. Природна география на България и Черно море. Част I – Общахарактеристика на националното географско пространство, УИ „Еп. К. Преславски”, Шумен, 2008.

10. Кръстев, Т., Св. Станкова. Природна география на България и Черно море. Регионалнахарактеристика – природни области, В. Търново, Фабер, 2011.

11. Младенов Ч., И. Владев, Р. Владева. Обща геодемография, УИ „Епископ Константин Преславски”, Шумен, 2003.

12. Наредба за прилагане на Закона за предучилищното и училищното образование

13. Събева, П. Електронен модел на обучение по география и икономика в прогимназиаленетап, ИВИС, В. Търново, 2014.

14. Тишков Х., Д. Владев. Обща климатология и хидрология. С., 1998, 2004.

15. Учебни програми по география и икономика за V, VI, VII, VIII, IX и X клас общообразователна подготовка

16. Учебници и книги за учителя по география и икономика за V, VI, VII, VIII, IX и X клас общообразователна подготовка

ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

За придобиване на четвърта професионално-квалификационна степен учителят следва да изяви професионалните си умения за научна и методическа интерпретация на проблеми, вързани с учебното съдържание по география и икономика и за конструиране в съответствие с тях на подходящи за образователния процес методически решения.

Писмената работа обхваща научна и методическа интерпретация на проблема. В този случай от една страна се прилага постигнатото от пета професионално квалификационна степен, и от друга – се достига по-високо равнище на професионална компетентност.

На кандидатите се предоставят необходими работни материали (учебници, атласи).

Преди изпита комисията определя няколко теми, една от които се изтегля на лотариен принцип. Формулировката на темата е в обхвата на съдържанието на програмата.

Изпитът е анонимен – анонимността се разкрива след като приключи проверката и се формира оценката.

Писмената работа се проверява от всички членове на комисията и се оценява с консенсус. Оценките се оформят с точност до 0.50.

Оценката на комисията е окончателна и не подлежи на преразглеждане.